

Til: Oslo kommune v/Bymiljøetaten, postmottak@bym.oslo.kommune.no

Fra: Naturvernforbundet i Oslo Vest
Naturvernforbundet i Bærum
Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

Søndre Sandås, 11. desember 2023

Innspill til forvaltningsplan for Lysakerelva, ref. 23/14227-2

Vi viser til invitasjon av 16.10.2023 om å gi innspill til forvaltningsplan for Lysakerelva. Oslo kommune har lenge uttrykt ønske om å verne sin side av elvedalen som naturreservat etter naturmangfoldloven, og Statsforvalteren har invitert Bærum kommune til å verne naturen på sin side. Den 15.9.2022 tilsluttet Bærum kommune seg oppstart av verneprosess for vassdraget. Vi er glade for at denne verdifulle elvedalen nå kan bli varig sikret på begge sider av elveløpet.

Naturverdiene

Dette er en biologisk unik elvedal av nasjonal verdi. På begge sider av vannstrengen finner vi en rekke viktige naturtyper og et enestående artsmangfold. I tillegg har naturen langs elva stor rekreasjonsverdi.

Hele 11 viktige naturtyper er registrert langs elveløpet. Eksempler er rik edellauvskog, kalkedellauvskog, gammel boreal lauvskog, store, gamle trær, viktige bekkedrag og fossesprøytzone. I dette mangfoldet av naturmiljøer finner vi en enestående rikdom av plante- og dyrearter. Hittil er minst 68 rødlistede arter registrert – fra karplanter, moser, sopper, bløtdyr og insekter til fisk, fugl og pattedyr. Naturtypene og artene fordeler seg langs hele elvestrekningen, og på begge sider av elveløpet.

Noen av naturtypene er spesielle for selve elvedalen. Andre er rester av naturtyper som en gang var vanligere, men som stort sett er bygget ned eller dyrket opp. I dag fremstår dette lange dalføret, fra Bogstadvannet og ned til Lysaker, som en biologisk oase, noe også turgåere vet å verdsette. Oslo Elveforum har i mange år vært pådriver for bevaring av elvedalene, og Oslo kommune profilerer seg ofte som den «blågrønne hovedstaden». Da Oslo i 2019 ble kåret til Europas fremste miljøby, var byens vassdrag og elvedaler et av kriteriene.

Truslene

Den rest-naturen som i dag finnes langs elveløpet, er utsatt for inngrep av ulike slag. Det er attraktivt å bygge så nær utpå kanten av dalføret som teknisk mulig, noen tar seg til rette og hogger trær, søppel deponeres og hageavfall kastes. Det siste kan føre til at uønskede arter etablerer seg og fortrenger de artene vi vil bevare. Dagens regulering etter plan- og bygningsloven gir ingen varig sikkerhet for naturverdiene og kan endres gjennom nye vedtak i kommunen. Etter vår mening vil bare statlig vern som naturreservat gi et varig og sikkert vern.

Frivillig kommunalt vern

Dette burde være en enkel vernesak. Bærum og Oslo kommuner eier betydelige deler av arealene langs vassdraget. En omgjøring fra grønnstruktur i kommunedelplanen til varig vern

ville imøtekomme Statsforvalterens anmodning om å samarbeide om en konkret, nasjonal naturvernoppgave. Hele bredden av gjenværende natur langs elva bør vernes.

Om utarbeidelse av en forvaltningsplan

En forvaltningsplan kan være en del av et vernevedtak som naturreservat, eller den kan være knyttet til en kommunedelplan. I begge tilfeller bør det overordnede formålet være å bevare (og eventuelt gjenopprette eller forbedre) naturverdiene i elvedalen. Også for naturopplevelse og rekreasjon ligger de biologiske kvalitetene i bunnen. Vi mener at følgende momenter er viktige i en forvaltningsplan:

- Hindre videre utbygging og andre tekniske inngrep i hele bredden av gjenværende naturbelter langs vassdraget.
- Sikre naturen mot slitasje ved at turveiene er godt tilrettelagt. Også turfolkets sikkerhet må ivaretas i til dels bratt terreng.
- Strengt forbud mot å kaste søppel og hageavfall. Sistnevnte kan føre til etablering av uønskede planter.
- Stanse ukontrollert hogst av trær i kantsonene.
- Lage en egen skjøtselsplan for skogspartiene. For det biologiske mangfoldet er fri utvikling ønskelig. Gamle trær, og død ved i ulike dimensjoner og nedbrytningsstadier gir livsmuligheter for mange arter. Fjerning/hogst av trær bør begrenses til situasjoner hvor trær innebærer en fare for turgåere.
- Overvåking av naturverdiene: Registreringer av fuglelivet eller andre temaer ville vært verdifullt med visse mellomrom. Slike data kunne ha både lokal og generell verdi.
- Elvedalen er en rest av natur i den biologisk rikeste delen av landet. Videre kartlegging av biologiske verdier er ønskelig. Selv om adskillig allerede er kjent, gjenstår mye feltarbeid utført av spesialister før vi har en god oversikt over det biologiske mangfoldet, inkludert rødlistearter. God kunnskap om sjeldne arters miljøkrav er også en viktig premisse for hvordan naturen bør forvaltes.
- Arbeidet for bedring av vanntilstanden må fortsette slik at miljømålene for vannforekomsten oppnås.

Med vennlig hilsen

Naturvernforbundet
Bærum

Kari Balke Øiseth (sign.),
Leder

Naturvernforbundet
Oslo Vest

Colin Murphy (sign.),
Leder

Naturvernforbundet
Oslo og Akershus

Nikolai Norman (sign.),
Styreleder